

ISO 9001

STOWARZYSZENIE INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW MECHANIKÓW POLSKICH ODDZIAŁ W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM

ul. Jagiellończyka 17/1, 66- 400 Gorzów Wlkp. gorzow@simp.pl, www.gorzow.simp.pl

Uprawnienia energetyczne

Uprawnienia energetyczne – co to jest?

Uprawnienia energetyczne - ogólnie przyjęte określenie to nic innego jak **świadczenie kwalifikacyjne** wydawane osobom, które eksploatują całą grupę urządzeń, instalacji i sieci stosowanych w branży energetycznej.

Często potocznie uprawnienia te są nazywane uprawnieniami SEP'owskimi, ale nie jest to poprawne określenie.

Świadczenie Kwalifikacyjne jest jedynym **dokumentem zezwalającym** na wykonywanie prac związanych z **eksploatacją urządzeń energetycznych**. Dopuszczenie pracownika nieposiadającego takich uprawnień lub wydanie polecenia wykonywania pracy przy urządzeniach energetycznych, przy których wymagane jest posiadanie świadectwa, jest naruszeniem przepisów ustaw: kodeksu pracy, prawa energetycznego oraz wydanych na ich podstawie rozporządzeń i zarządzeń i podlega sankcjom karnym.

Wymóg posiadania uprawnień energetycznych wynika z ustawy Prawo energetyczne, z dnia 10 kwietnia 1997 r. Między innymi artykuł 54 ust 1 tej ustawy podaje wprost: *Osoby zajmujące się eksploatacją sieci oraz urządzeń i instalacji określonych w przepisach, o których mowa w ust. 6, obowiązane są posiadać kwalifikacje potwierdzone świadectwem wydanym przez komisje kwalifikacyjne.*

Dla jakich urządzeń potrzebne jest uprawnienie energetyczne?

Na podstawie ustawy Prawo energetyczne, Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej wydał rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci.

Rozporządzenie to jest aktem normatywnym będącym jednym ze źródeł prawa powszechnie obowiązującego w branży energetycznej. Określa ono między innymi rodzaje prac, stanowisk oraz urządzeń, instalacji i sieci energetycznych, przy których eksploatacji jest wymagane posiadanie kwalifikacji potwierdzonych uprawnieniami energetycznymi w postaci świadectw kwalifikacyjnych.

Urządzenia, instalacje i sieci energetyczne, przy eksploatacji których wymagane jest posiadanie uprawnień energetycznych zostały podzielone na trzy grupy:

Grupa 1 – to tzw. grupa „elektryczna”. Osoby posiadające uprawnienia energetyczne w grupie 1 mogą eksploatować urządzenia, instalacje i sieci elektroenergetyczne wytwarzające, przetwarzające, przesyłające i zużywające **energię elektryczną**.

Grupa 2 – to tzw. grupa „cieplna”. Osoby posiadające uprawnienia energetyczne w grupie 2 mogą eksploatować urządzenia wytwarzające, przetwarzające, przesyłające i zużywające **ciepło oraz inne urządzenia energetyczne**.

STOWARZYSZENIE INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW MECHANIKÓW POLSKICH ODDZIAŁ W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM

ul. Jagiellończyka 17/1, 66- 400 Gorzów Wlkp. gorzow@simp.pl, www.gorzow.simp.pl

Grupa 3 – to tzw. grupa „gazowa”. Osoby posiadające uprawnienia energetyczne w grupie 3 mogą eksploatować urządzenia, instalacje i sieci gazowe wytwarzające, przetwarzające, przesyłające, magazynujące i zużywające **paliwa gazowe**.

Pełny wykaz rodzajów urządzeń, instalacji i sieci, przy których eksploatacji jest wymagane posiadanie kwalifikacji potwierdzonych świadectwem kwalifikacyjnym został zamieszczony w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci (Dz. U. Nr 89, poz. 828; zm.: Dz. U. z 2003 r. Nr 129, poz. 1184, z 2005 r. Nr 141, poz. 1189).

Rodzaje uprawnień energetycznych

Wyróżniamy dwa rodzaje uprawnień energetycznych ze względu na stanowisko:

- stanowisko eksploatacji.
- stanowisko dozoru.

Eksploatacja - dotyczy to stanowisk osób **wykonujących prace** w zakresie obsługi, konserwacji, remontów, montażu i kontrolno-pomiarowym.

Dozór - jest to określenie stanowisk osób **kierujących czynnościami pracowników** wykonujących prace w zakresie obsługi, konserwacji, remontów, montażu i kontrolno-pomiarowym oraz stanowiska pracowników technicznych sprawujących nadzór nad eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci.

Czy „w domu” jest potrzebne świadectwo kwalifikacyjne?

W gospodarstwach domowych powszechnie używane są urządzenia czy instalacje elektryczne, ciepłe lub gazowe. Nasuwa się więc pytanie: dlaczego w zakładzie pracy przy takim samym lub podobnym urządzeniu jak w domu wymaga się ode mnie posiadania świadectwa kwalifikacyjnego, a w domu nie?

Odpowiedzi na to pytanie należy szukać w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 28 marca 2013 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach energetycznych. Zgodnie z §3 przywołanego rozporządzenia jego przepisów nie stosuje się do prac wykonywanych przy urządzeniach energetycznych powszechnego użytku, a poprzez urządzenia powszechnego użytku rozumie się urządzenia przeznaczone na indywidualne potrzeby ludności lub używane w gospodarstwach domowych.

Kto może się ubiegać o uprawnienia energetyczne?

O otrzymanie świadectwa kwalifikacyjnego może ubiegać się osoba, która **ukończyła 18 lat**. Od poziomu wiedzy i doświadczenia osoby starającej się o świadectwo kwalifikacyjne zależy, jaki zakres uprawnień otrzyma.

STOWARZYSZENIE INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW MECHANIKÓW POLSKICH ODDZIAŁ W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM

ul. Jagiellończyka 17/1, 66- 400 Gorzów Wlkp. gorzow@simp.pl, www.gorzow.simp.pl

Czy uprawnienia energetyczne są wydawane bezterminowo?

Nie. Uprawnienia energetyczne trzeba **odnawiać do 5 lat**. Ciągły rozwój techniczny również w kwestii energetyki wymaga aby systematycznie odświeżać swoją wiedzę. Najważniejszym jest przecież żeby bezpiecznie wykonywać swoją pracę.

Jaka jest procedura uzyskania uprawnień energetycznych

Aby uzyskać uprawnienia energetyczne należy złożyć **wniosek** do komisji kwalifikacyjnej uprawnionej (w zakresie, o który się ubiegamy) do przeprowadzenia egzaminu sprawdzającego.

Przed egzaminem zawsze warto odświeżyć i uzupełnić swoją wiedzę przechodząc szkolenie przypominające wiedzę w zakresie o który się kandydat ubiega.

Egzamin kwalifikacyjny jest przeprowadzany w formie ustnej. Podczas egzaminu zespół egzaminacyjny wyznaczony przez przewodniczącego komisji, sprawdzi wiedzę wymaganą do pracy na stanowiskach eksploatacji albo dozoru w zakresie obsługi, konserwacji, remontów, montażu, kontrolno-pomiarowym dla określonych urządzeń, instalacji i sieci.

Na podstawie pozytywnego wyniku egzaminu komisja kwalifikacyjna wydaje świadectwo kwalifikacyjne. Świadectwo uprawnia do zajmowania się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci na stanowisku dozoru albo eksploatacji w określonym zakresie i dla określonych urządzeń.

Ile kosztuje egzamin kwalifikacyjny?

Za sprawdzenie kwalifikacji pobierana jest opłata w wysokości **10% minimalnego wynagrodzenia** za pracę pracowników, obowiązującego w dniu złożenia wniosku. W 2019 roku jest to 225 zł.

Czy w Gorzowie Wielkopolskim w można zdać egzamin kwalifikacyjny?

Najczęściej komisje kwalifikacyjne powoływane są przy stowarzyszeniach naukowo-technicznych. W Gorzowie Wielkopolskim działa oddział **Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników Polskich**, przy którym działa Komisja Kwalifikacyjna nr 084/123/08/15 powołana przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

Opracowanie:

Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Mechaników Polskich oddział w Gorzowie Wielkopolskim
66-400 Gorzów Wielkopolski, ul. Jagiellończyka 17/1
<https://gorzow.simp.pl/> , gorzow@simp.pl

Siedziba Komisji Kwalifikacyjnej:

ul. Jagiellończyka 17/1, 66-400 Gorzów Wielkopolski
tel. +48 722 75 30, 609 49 83 43, +48 501 181 511

<https://gorzow.simp.pl/> , gorzow@simp.pl , gorzow.edu@simp.pl